

OBSAH

SLOVO NA ÚVOD.....	9
ABSTRAKT.....	10
ÚVOD.....	11
1. ETIKA ANEB PRAKTICKÁ FILOSOFIE.....	13
1.1. Základní definice	13
1.2. Vývoj etiky	14
1.2.1. Období antiky – starověk (500 před Kristem – 500 po Kristu).....	14
1.2.2. Období středověku (5. – 15. století)	14
1.2.3. Období novověku (15. století – současnost)	15
1.3. Základní etické teorie.....	17
1.3.1. Empirická etika	17
1.3.2. Etika dělená dle transcendentní diferenciacce.....	17
1.3.3. Analytická etika	17
1.4. Etické kategorie (morálka a mravnost)	18
1.4.1. Morálka (z lat. <i>moralitas</i> , správné chování).....	18
1.4.2. Mravnost.....	19
A) Mravní hodnocení	19
B) Svědomí	19
C) Dobrovolnost	20
D) Odpovědnost.....	20
E) Sociální zřetel	21
F) Vlastní mravní hodnota člověka	21
1.5. Myslím, tedy jsem, a proto i chci	22
1.5.1. Poznání – proces získávání (osvojování si) znalostí (vědění).....	25
1.5.2. Myšlení – chtění – vůle	26
1.6. Svoboda rozhodování: dobro, nebo zlo?	27
1.6.1. Druhy svobody	28
A) Svoboda svědomí.....	28
B) Svoboda vůle.....	28
C) Svoboda shromažďování	28
D) Svoboda projevu	29
E) Svoboda náboženského vyznání.....	29
1.6.2. Čeho je schopná lidská svoboda a jaké jsou její možnosti?	29
A) Tvorba (sebetvorba).....	29
B) Mravní výběr.....	30
C) Cílovost (hledání hodnotného smyslu života)	30
D) Hra	30
E) Autonomie.....	30
1.6.3. Omezení lidské svobody, tj. svoboda není absolutní	30
1.7. Jak je to s duší?	31

2. ZÁSADNÍ OTÁZKY ŽIVOTA A ZDRAVÍ	37
2.1. Život jako nezasloužený dar	37
2.1.1. Základní informace o živých organismech.....	39
2.1.2. Nepřekonatelný fenomén: člověk.....	40
A) Společenskost.....	40
B) Morálka.....	40
C) Praxe.....	41
D) Dějinné vymezení.....	41
E) Kulturnost.....	42
F) Hodnoty.....	43
G) Myšlení.....	43
H) Vědomí.....	43
I) Poznání.....	44
J) Jazyk (smích).....	44
2.2. Skutky, jež mohou ohrozit lidský život	45
A) Genetika – prostředí – výchova.....	46
B) Životospráva – osobní hygiena – odpočinek.....	46
C) Rozvoj duševna.....	47
D) Povzbuzující prostředky (dovolené a nedovolené).....	47
2.2.1. Skutky z nedbalosti.....	47
2.2.2. Sebevražda.....	48
2.2.3. Vražda.....	48
2.2.4. Potrat (lat. <i>abortus</i>).....	49
2.2.5. Eutanazie.....	50
2.2.6. Trest smrti.....	51
2.3. Zdravý a nemocný (lékař a pacient)	51
2.3.1. Stručná historie (Hippokratova přísaha).....	52
2.3.2. Povinnosti a práva lékařů.....	53
2.3.3. Povinnosti a práva nemocného pacienta.....	55
2.4. Bolest a utrpení (stárnutí)	56
2.4.1. Příprava na stáří.....	57
2.4.2. Nebýt sám, sama... ..	58
2.4.3. Svědectví zralého věku.....	58
2.4.4. Životní změny ve starobě.....	59
A) Tělesné změny.....	59
B) Psychické změny.....	59
C) Sociální změny.....	59
2.4.5. Proč bolest? Pozitivní výhled... ..	59
A) Tělo a duše.....	60
B) Proč?.....	60
C) Má naše bolest a utrpení smysl?.....	60
2.5. Etika umírání a smrti – být, či nebýt?	60
2.5.1. Co mě učinilo šťastným? Rekapitulace života.....	61
2.5.2. Právo umírajícího na pravdu.....	62

2.5.3. Poslední životní okamžiky.....	62
A) Odevzdání se... ..	62
B) Smíření – odpuštění	63
C) Touha tiše odejít	63
3. MRAVNÍ ŘÁD VE SPOLEČNOSTI.....	65
3.1. Proč být ještě dnes čestný?	65
3.1.1. Úcta k sobě samotnému.....	67
3.1.2. Úcta k druhým (bližním) a její nutná přítomnost v našem jednání.....	68
A) Potupa	69
B) Nactiutržení	69
C) Pomluva	69
3.2. Touha po pravdě... ..	72
3.2.1. Co je pravda?.....	73
3.2.2. Jak nakládat s pravdou?	74
3.2.3. Existuje pravda bez dialogu?	76
3.2.4. Jistota pravdy – přísaha.....	78
3.2.5. Pravdivost na základě slibů	79
3.3. Etika informací a informovanosti (hromadné sdělovací prostředky).....	79
3.3.1. Pojem a důležitost informací aneb mezilidská komunikace.....	80
A) Řečová komunikace.....	80
B) Zaznamenaná komunikace prostřednictvím písma.....	81
C) Elektronická komunikace	81
3.3.2. Tvůrce (médiá) – příjemce (recipient).....	82
A) Etika povinnosti (profesionalita) médií.....	83
B) Účinky médií.....	84
C) Mediální manipulace.....	85
D) Příjemci.....	86
4. MRAVNÍ ODPOVĚDNOST HOSPODÁŘSKÉHO ŽIVOTA	89
4.1. Pojem hospodářské činnosti a jejích pět hlavních příčin	89
4.1.1. Příroda a její vliv na ekonomickou situaci	90
4.1.2. Pět filosoficky myslitelských příčin	91
A) Příčina účinná.....	91
B) Příčina látková	91
C) Příčina formální.....	91
D) Příčina účelová	92
E) Příčina vzorová	92
4.2. Fenomén hodnoty lidské práce	92
4.2.1. Příprava na budoucí povolání.....	93
4.2.2. Hodnota práce a spravedlivá mzda.....	94
4.3. Schopnost a touha nabývat a vlastnit v kontextu spravedlnosti	95
4.3.1. Druhy vlastnictví a jeho význam	97

A) Soukromé	97
B) Veřejné.....	98
C) Společné.....	98
4.3.2. Majitel – zaměstnanec.....	99
4.3.3. Přestupky (prohřešky) proti vlastnickému právu	102
A) Krádež (loupež).....	102
B) Podvod.....	102
C) Lichva a spekulace	102
D) Poškození	103
4.3.4. Restituce (náhrada) majetku, škody způsobené na majetku.....	103
4.4. Kultura mravní odpovědnosti aneb “Podnikání” trochu jinak.....	104
4.4.1. Otevřenost vůči chudým a solidarita s potřebnými.....	105
4.4.2. Aktuální téma naší doby: vystěhovalectví – migrace za prací.....	106
5. ETIKA SVĚTOVÝCH (ŽIVÝCH) NÁBOŽENSTVÍ	111
5.1. Judaismus	112
5.1.1. Vznik náboženství.....	112
5.1.2. Významné mezníky v historii judaismu	113
5.1.3. Posvátné texty	113
5.1.4. Obřady	114
5.1.5. Důležité svátky (dny).....	115
5.1.6. Působnost ve světě	115
5.2. Křesťanství a jeho odkaz v českých zemích, potažmo v ČR.....	116
A) Katolická církev	117
A - 5.2.1. Kristovo učení a jeho šíření	117
A - 5.2.2. Kristus a jeho věrní následovníci.....	119
A - 5.2.3. Posvátné texty a největší přikázání	119
A - 5.2.4. Obřady	120
A - 5.2.5. Důležité svátky (dny).....	120
A - 5.2.6. Působnost ve světě.....	121
B) Pravoslavná církev	121
B - 5.2.1. Vznik náboženství.....	121
B - 5.2.2. Původ, hlavní představitelé.....	122
B - 5.2.3. Posvátné texty	122
B - 5.2.4. Obřady	122
B - 5.2.5. Důležité svátky (dny)	123
B - 5.2.6. Působnost ve světě	123
C) Protestantské církve	123
C - 5.2.1. Reformátor katolické církve a vznik protestantismu.....	124
C - 5.2.2. Posvátné texty a důležité dny	124
C - 5.2.3. Obřady	124
C - 5.2.4. Působnost ve světě.....	125
D) Anglikánská církev (protestantismus – katolicismus).....	125
D - 5.2.1. Vznik církve a její zakladatel	125
D - 5.2.2. Hlavní představitelé.....	126

D - 5.2.3. Posvátné texty, obřady, významná období a svátky	126
D - 5.2.4. Působnost ve světě	126
E) Ostatní významné křesťanské církve a křesťanská společenství	127
5.3. Islám	127
5.3.1. Vznik náboženství a jeho zakladatel	127
5.3.2. Posvátné texty	128
5.3.3. Obřady	128
5.3.4. Důležité svátky (dny).....	129
5.3.5. Působnost ve světě	130
5.4. Hinduismus.....	130
5.4.1. Vznik náboženství.....	131
5.4.2. Hlavní rysy hinduismu.....	131
5.4.3. Posvátné texty	132
5.4.4. Obřady	132
5.4.5. Důležité svátky (dny).....	133
5.4.6. Působnost ve světě	133
5.5. Buddhismus	133
5.5.1 Vznik náboženství a jeho zakladatel	134
5.5.2. Cíl buddhismu (cesta a pravidla).....	134
5.5.3. Posvátné texty	135
5.5.4. Obřady	135
5.5.5. Důležité svátky (dny).....	136
5.5.6. Působnost ve světě	137
5.6. Tradiční čínské náboženství	138
A) Konfucianismus.....	138
A - 5.6.1. Vznik náboženství, zakladatel a jeho cíl.....	139
A - 5.6.2. Posvátné texty	139
A - 5.6.3. Obřady.....	140
A - 5.6.4. Důležité svátky (dny).....	140
A - 5.6.5. Působnost ve světě.....	140
B) Náboženský taoismus	141
B - 5.6.1. Vznik náboženství a její osobnost	141
B - 5.6.2. Posvátné texty	141
B - 5.6.3. Obřady	142
B - 5.6.4. Důležité svátky (dny)	142
B - 5.6.5. Působnost ve světě	142
ZÁVĚR	144
ABSTRACT	146
POUŽITÉ PRAMENY	147